

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในสภาพสังคมไทยในปัจจุบันนี้ มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาทางด้านแรงงาน และการดำรงชีพของคนในสังคม ซึ่งมีการแก่งแย่งกันในการทำมาหากิน ซึ่งเป็นผลทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเริ่มเห็นห่างกัน ระหว่าง พ่อ – แม่ – ลูก ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน ทำให้เด็กเมื่อมีปัญหาก็ไม่รู้ว่าจะปรึกษาใคร การคบเพื่อนที่ไม่ดี สภาพแวดล้อมของชุมชน ที่อยู่อาศัย และในส่วนของลักษณะนิสัยของเด็กนั้น เกิดจากวัยของเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น และอยากรทดลอง เป็นวัยที่มีพฤติกรรมตามกลุ่มเพื่อน ทำให้เด็กมีโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนใช้ยาเสพติดได้ง่าย และการจำหน่ายยาเสพติดก็มีอย่างแพร่หลายในสังคม ทำให้เด็กหันมาใช้ยาเสพติดได้ไม่ยาก ปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

การป้องกันการใช้ยาเสพติด หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการล่วงหน้าโดยการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน การศึกษาตามกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง และความสัมพันธ์ในคุณภาพชีวิต การป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติให้รอดพ้นจากยาเสพติด รวมทั้งการปรับสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชนให้มีความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียนในการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการพึ่งพายาเสพติด คือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง การพัฒนาทักษะตนเอง ทักษะทางสังคม และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา การทำให้สถานศึกษาเข้มแข็ง เอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ทั้งนี้สถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐบาล และทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีการใช้ยาเสพติดที่ร้ายแรงเกือบทุกประเภท (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2545, น. 89-105)

และระบาดอย่างรุนแรงตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา ปัญหาการเสพยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนรวมไปถึงการที่นักเรียนได้มีส่วนในการเป็นผู้จำหน่ายให้กับเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง มีทั้งลักษณะของการจำหน่ายเพื่อหารายได้สำหรับการได้ยาเสพติดมาใช้เอง และการจำหน่ายในลักษณะของการเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการค้ายาเสพติดรายย่อยที่ใช้นักเรียนเพื่อทำการตลาดในลักษณะการขายตรงในสถานศึกษา (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, 2545, น. 10-12)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมีหลายประการ เช่น ปัญหาสุขภาพของนักเรียนอันเนื่องมาจากการเสพยาเสพติดอย่างต่อเนื่องในระยะยาวจนทำให้เซลล์สมองถูกทำลาย ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ และมีผลกระทบต่อครอบครัวของนักเรียน ที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าหลังจากจบการศึกษาแล้ว จะสามารถนำรายได้มาจุนเจือครอบครัว แต่ครอบครัวผู้ติดยาเสพติดกลับต้องมาบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ทำให้สูญเสียเศรษฐกิจในครอบครัวโดยไม่จำเป็น และเป็นภาระของครอบครัวและสังคม กลายเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณค่า ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2542, น. 58)

จากการสำรวจของเอแบคโพลล์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปี 2546 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2547, น. 1-2) ได้สำรวจเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงระดับปริญญาตรี ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย จำนวน 341,072 คน พบว่า มีนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งสิ้น จำนวน 44,664 คน คิดเป็นร้อยละ 13.09 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด จำนวน 15,969 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาเป็นนักเรียนชั้นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 13,380 คน คิดเป็นร้อยละ 29.95 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8,902 คน คิดเป็นร้อยละ 19.93 ตามลำดับ

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

จากปัญหายาเสพติดได้เข้ามาแพร่ระบาดมากขึ้นในส่วนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ศึกษาในฐานะเป็นนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาการบริหารงานยุติธรรม และเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา จึงอยากจะศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดในสถานศึกษาของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นว่ามีวิธีการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนอย่างไร อยากทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการป้องกันการเสพยาเสพติดของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างไร นอกจากนี้ผู้ศึกษาตระหนักว่าการเป็นครูมีหน้าที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนและดูแลนักเรียน จึงอยากเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยหาวิธีการป้องกันการใช้ยาเสพติด ไม่ให้เข้ามาแพร่ระบาดในสถานศึกษา เพื่อเป็นเกราะป้องกันนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นคนดีของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษามาตรการในการป้องกันการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อมาตรการป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ด้านประชากร เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตภาษีเจริญ ซึ่งมีขนาดของโรงเรียนอยู่ระดับใหญ่ ที่มีปัญหา ยาเสพติดสูง แบ่งเป็น
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตภาษีเจริญ
  - 1.2 ครูที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตภาษีเจริญ
2. ด้านเนื้อหา ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ในเขตภาษีเจริญ ดังนี้
  - การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
  - การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
  - การสื่อสารและประชาสัมพันธ์
  - การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

- การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์ในการศึกษา

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือหลักสูตรสถานศึกษาต้องครอบคลุมกระบวนการจัดการศึกษาทุกด้านหลักสูตรสถานศึกษาจึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลเป็นประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงระดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบการณ์สำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

การป้องกันการใช้ยาเสพติด หมายถึง การดำเนินการป้องกันมิให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าสู่สถานศึกษา แบ่งเป็นมาตรการ ดังนี้

1. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
2. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์
4. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
5. การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้อง

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด หมายถึง การให้ข่าวสารเพื่อต่อต้านยาเสพติด การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง การจัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน และการจัดกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยเกี่ยวกับยาเสพติดบำบัดรักษาตามศูนย์ต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นประสบการณ์จริง

การสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ หมายถึง การจัดให้มีการผลิตสื่อเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด เช่น วีดีทัศน์ ซีดี สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ เพื่อเผยแพร่ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ

การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การสร้างบรรยากาศทางด้านวิชาการ เพื่อให้ให้นักเรียนมีบรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในโรงเรียนให้ร่มรื่น สะอาด เพียงพอ เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางวิชาการ

การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเสพติดระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง การสร้างเครือข่ายระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงมาตรการการป้องกันการใช้จ่ายยาเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ทราบถึงทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เกี่ยวข้อง ต่อมาตรการในการป้องกันการใช้จ่ายยาเสพติดในโรงเรียน
3. ทราบถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการใช้จ่ายยาเสพติดในโรงเรียน

ชื่อแฟ้ม: 08บทที่ 1
ไดเรกทอรี: G:\11จารีกรณั
แม่แบบ: C:\Documents and Settings\admin\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dot
ชื่อเรื่อง: บทที่ 1
เรื่อง:
ผู้เขียน: COMPUTER
คำสำคัญ:
ข้อคิดเห็น:
วันที่สร้าง: 02/06/52 ๐๒/๐๖/๕๒ ๒๑:๕๒ น.
เปลี่ยนหมายเลข: 4
บันทึกล่าสุดเมื่อ: 04/06/52 ๐๔/๐๖/๕๒ ๒๑:๔๐ น.
บันทึกล่าสุดโดย: COMPUTER
เวลาในการแก้ไขทั้งหมด: 13 นาที
พิมพ์ครั้งสุดท้ายเมื่อ: 22/06/52 ๒๒/๐๖/๕๒ ๑๑:๒๗ น.
เป็นงานพิมพ์ที่เสร็จสิ้นขึ้นสุดท้าย
จำนวนหน้า: 5
จำนวนคำ: 1,198 (ประมาณ)
จำนวนอักขระ: 6,832 (ประมาณ)